

Guiding the Leaders of tomorrow

2024

Hoëskool Olimpiade voorbereidings studiegids

Graad 11

EKONOMIE

VORIGE VRAESTEL EN MEMO

RONDE EEN EN TWEE

2021 * 2022 * 2023

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Denkleiers • Leading Minds • Dikgopolo tša Dihalefi

NELSON MANDELA
UNIVERSITY

UFS
A red and blue heart-shaped logo with the letters 'UFS' below it.

UNIVERSITY OF THE FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA FREISTATA

WSU
Walter Sisulu University
In pursuit of excellence

PC Training
& BUSINESS COLLEGE
EST 1990

FASSET
Make the future count

DUT
DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVESI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE
Creative. Distinctive. Impactful.

NELSON MANDELA

UNIVERSITY

Change the World by applying for a qualification in one of the following study fields:

Accounting • Advertising • Afrikaans • Agricultural Management • Analytical Chemistry • Anthropology • Applied Design • Applied Mathematics • Architectural Technology • Architecture • Art • Auditing • Biochemistry • Biokinetics • Botany • Broadcasting • Building • Business Management • Business Studies • Ceramic Design • Chemistry • Civil Engineering • Clinical Psychology • Computer Science • Communication Networks (IT) • Conservation Biology • Construction Economics • Construction Management • Construction Studies • Counselling Psychology • Chemical Process Technology • Development Studies • Dietetics • Economics • Ecology • Education • Electrical Engineering • English • Environmental Health • Environmental Management • Emergency Medical Care (Paramedic) • Fashion • Financial Accounting • Financial Planning • Fine Art • Foundation Phase Teaching • Forestry • French • FET Teaching • Game Ranch Management • Geography • Geology • Graphic Design • History • Hospitality Management • Human Movement Science • Human Resource Management • Human Settlement Development • Industrial Psychology • Industrial Engineering • Information Systems • Information Technology • Inorganic Chemistry • Interior Design • Internal Auditing • Inventory Management • Intermediate Phase Teaching • isiXhosa • Journalism • Language & Literature • Law • Logistics • Management • Marine Biology • Marine Engineering • Marketing • Mathematics • Mechanical Engineering • Mechatronics • Media, Communication & Culture • Microbiology • Music • Medical Laboratory Science • Medicine & Surgery • Nature Conservation • Nursing • Operations Management • Painting • Pharmacy • Philosophy • Physiology • Photography • Physics • Political Studies • Polymer Technology • Psychology • Public Administration • Public Management • Public Relations Management • Quality Management • Quantity Surveying • Radiography (Diagnostic) • Restoration Ecology • Renewable Energy • Sculpture • Senior Phase Teaching • Social Work • Sociology • Software Development • Sport Management • Sport Science • Statistics • Support Services (IT) • Taxation • Textile Design & Technology • Tourism • Transport Economics • User Support Services (IT) • Visual Arts • Wood Technology • Zoology

Change the World

E info@mandela.ac.za

T 041 504 1111

myfuture.mandela.ac.za

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 12 Mei 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2021 – GRAAD 11

EKONOMIE

RONDE 1

PRODUKSIEFAKTORE

1. Die produksiefaktore wat inherent deel van die mens is, is:
 - A kapitaal en ondernemerskap.
 - B grond, arbeid en kapitaal.
 - C arbeid en ondernemerskap.
 - D grond, kapitaal en ondernemerskap.

2. Mielies wat geplant word vir verbruik, kan die beste beskryf word as 'n _____ hulpbron.
 - A hernubare
 - B nie-volhoubare
 - C nie-hernubare
 - D verbruikte

3. Die geld wat betaal word aan 'n haarkapper vir die sny van jou hare word beskou as deel van _____.
 - A wins
 - B lone
 - C huur
 - D rente

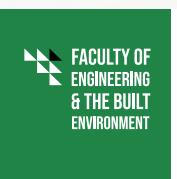
4. Watter een van die volgende is nie waar met betrekking tot natuurlike hulpbronne as produksiefaktor nie?
 - A Grond en natuurlike hulpbronne is 'n vrye geskenk van die natuur.
 - B Die vraag na grond is vas in terme van kwantiteit.
 - C Grond is nie fisies mobiel nie.
 - D Natuurlike hulpbronne kan vir alternatiewe gebruik aangewend word.

5. Watter een van die volgende sal 'n toename in die vraag na arbeid van fabriekswerkers tot gevolg hê?
 - A Vakbondaksies lei tot 'n verhoging in die uurloon van fabriekswerkers.
 - B Die vraag na die vervaardigde produk neem af.
 - C Die insetkoste van kapitaalmasjinerie wat in die produksieproses gebruik word, styg.
 - D Die mark word deur een werkgewer oorheers.

DURBAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
INYUVEI YASETHEKWINI YEZOBUCHWEPHESHE

2025 Applications to Study @DUT

**Apply today via the
Central Applications Office (CAO):**

WWW.CAO.AC.ZA

For more information on our programmes visit: www.dut.ac.za

- DurbanUniversityOfTechnology @DUT_Tweets @DUTCampusTV @DUT_Official1
 @DUT_Official Durban University Of Technology

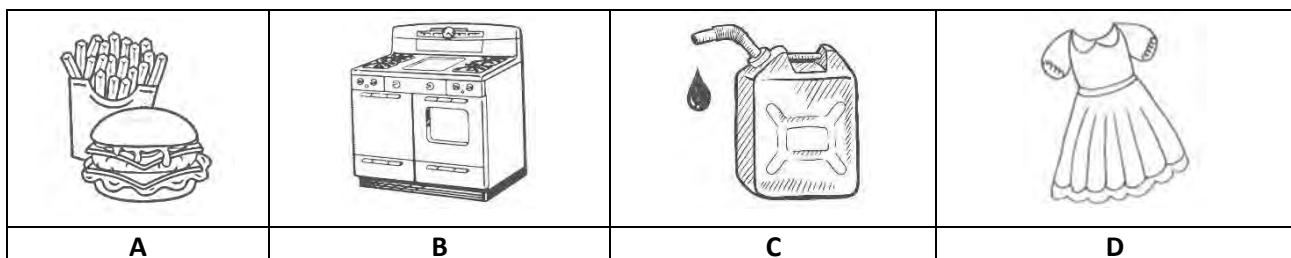
transparency • honesty • integrity • respect • accountability
fairness • professionalism • commitment • compassion • excellence

CREATIVE. DISTINCTIVE. IMPACTFUL.

6. Watter een van die volgende is nie 'n rede waarom vroulike arbeiders se deelname aan die ekonomiese werkplek moet word nie?
- A Sosiale norme en gebruikskep geslagstereotipes wat diep gewortel is in die samelewings as geheel.
 - B 'n Toename in die vraag na sekere goedere en dienste wat meer produktief deur vroue geproduseer word.
 - C Geslagsgebaseerde arbeidsverdeling beskou vroue as hoofsaaklik verantwoordelik vir huishoudelike en versorgingswerk, in teenstelling met ander soorte arbeid.
 - D Wettige beperkings en ongelyke magstrukture belemmer vroue se ekonomiese geleenthede.
7. Watter een van die volgende verwys nie na kapitaalvorming nie?
- A Bou 'n nuwe fabriek.
 - B Aanbouing aan 'n bestaande fabriek.
 - C Die aankoop van 'n tweedehandse afleveringsvoertuig.
 - D Die aankoop van nuwe kantoortoerusting soos rekenaars en drukkers.
8. Watter EEN van die volgende faktore is NIE WAAR ten opsigte van werkers in die ekonomie nie?
- A Manlike werkers word wetlik daarvan beperk om dieselfde keuse van werk as vrouens te hê.
 - B Vroulike werkers is meer geneig om werkloos te wees as mans.
 - C Vroulike werkers word minder betaal as mans.
 - D Vroulike werkers word onderverteenvoerdig in bestuursposisies.

DIE VERBUIK VAN EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

9. Watter een van die volgende is 'n voorbeeld van duursame verbruikersgoed?

10. Die volgende beïnvloed kapitaalvorming:

- (i) Vermindering in die waarde van kapitaalgoedere weens slytasie en veroudering.
- (ii) Besteding aan grondverbeterings.
- (iii) Die konstruksie van paaie en spoorweë.
- (iv) Bou van nuwe kommersiële en industriële geboue.

Watter kombinasie is korrek?

- A** (i), (ii) en (iii)
- B** (ii), (iii) en (iv)
- C** (iii) en (iv)
- D** (i) en (ii)

11. Huishoudings se finale verbruiksbesteding teen reële pryse dui op die besteding deur huishoudings aan finale goedere en dienste teen:
- A huidige volumes vermenigvuldig met huidige pryse.
 - B konstante volumes vermenigvuldig met basispryse.
 - C huidige volumes vermenigvuldig met basispryse.
 - D konstante volumes vermenigvuldig met huidige pryse.
12. Om die Bruto Nasionale Produk te herlei na die Netto Nasionale Produk moet jy:
- A waardevermindering aftrek.
 - B indirekte belasting bytel.
 - C subsidies aftrek.
 - D inflasie bytel.
13. Die BBP per capita van Land X het met R200 toegeneem. Die lewensgehalte van die inwoners van Land X het egter nie verbeter nie. Die moontlike rede vir hierdie verskynsel is dat:
- A welvaart van die gemeenskap gemeet word en nie die inkomste van die individuele inwoners nie.
 - B dit die gemiddelde BBP meet oor twaalf opeenvolgende maande.
 - C dit nie die kwaliteit van die produkte wat in Land X geproduseer word, meet nie.
 - D die welvaart berekening slegs elke paar jaar gemeet word en dus nie vergelykbaar is nie.
14. Watter van die volgende word ingesluit by huishoudings se finale verbruksuitgawes?
- (i) Alle goedere en dienste wat vir finale verbruik deur huishoudings gekoop word.
 - (ii) Alle goedere wat geproduseer word vir eie verbruik deur huishoudings.
 - (iii) Huishoudelike dienste vervaardig vir eie verbruik deur betaalde personeel soos bediendes, kokke, tuiniers, chauffeurs in diens te neem.
 - (iv) Alle goedere en dienste wat huishoudings ontvang as betaling in natura van produsente.
 - (v) Betaling aan regeringseenhede om verskillende soorte lisensies, permitte, sertifikate en paspoorte te bekom.
- A (i), (iii) en (iv)
 - B (i), (ii), (iii) en (v)
 - C (iii), (iv) en (v)
 - D (i), (ii), (iii), (iv) en (v)
15. Die uitgawes deur die regering aan straatbeligting sal geklassifiseer word as:
- A algemene openbare dienste.
 - B beskermingsdienste.
 - C maatskaplike dienste.
 - D ekonomiese dienste.
16. Om die Bruto Binnelandse Produk vanaf die Bruto Binnelandse Besteding te bereken, moet jy die volgende doen:
- A trek die uitvoer van goedere en dienste af, en voeg die invoer van goedere en dienste by.
 - B voeg die uitvoer van goedere en dienste by, en trek die invoer van goedere en dienste af.
 - C voeg die uitvoer van goedere en dienste by, en voeg die invoer van goedere en dienste by.
 - D trek die uitvoer van goedere en dienste af, en trek die invoer van goedere en dienste af.

17. Die nasionale inkomesyfers teen nominale pryse is 'n aanduiding van:
- A die bedrag wat die verbruiker teen die basisjaarpryse van die produsent sal ontvang.
 - B die koste van produksiefaktore bereken om dit vir inflasie aan te pas.
 - C die totale inkomste wat 'n land toeval a.g.v. ekonomiese aktiwiteite teen huidige pryse binne 'n jaar.
 - D die koste van die verkoop van goedere en dienste op die mark, insluitend belasting op toegevoegde waarde.
18. Watter een van die volgende is korrek?
- A As $BBP < BBB$, dan $X > M$.
 - B As $BBP > BBB$, dan is $X > M$.
 - C As $BBB = BBP$, dan is $M < X$.
 - D As $BBB > BBP$, dan is $M = X$.

19. Die onderstaande opsomming toon die relatiewe bydrae (in konstante pryse) van vier provinsies tot Suid-Afrika se BBP teen einde 2018, gerangskik van die grootste bydrae tot die kleinste bydrae.

• Gauteng	34,94%
• KwaZulu-Natal	16,04%
• Wes-Kaap	13,86%
• Oos-Kaap	7,51%

Bron: <https://www.southafricanmi.com/contribution-of-provinces-to-south-africa-gdp-9mar2020.html>

Wat is die bes moontlike rede waarom KwaZulu-Natal meer tot die Suid-Afrikaanse BBP bydra as die Wes-Kaap?

- A KwaZulu-Natal fokus minder op toerisme en meer op die nywerheidsektor as die Wes-Kaap.
- B KwaZulu-Natal fokus op 'n meer diverse landbousektor as die Wes-Kaap.
- C KwaZulu-Natal is kleiner as die Wes-Kaap en dus digbevolk.
- D KwaZulu-Natal het 'n meer beduidende hawe-infrastruktur as die Wes-Kaap.

EKONOMIEE STELSELS

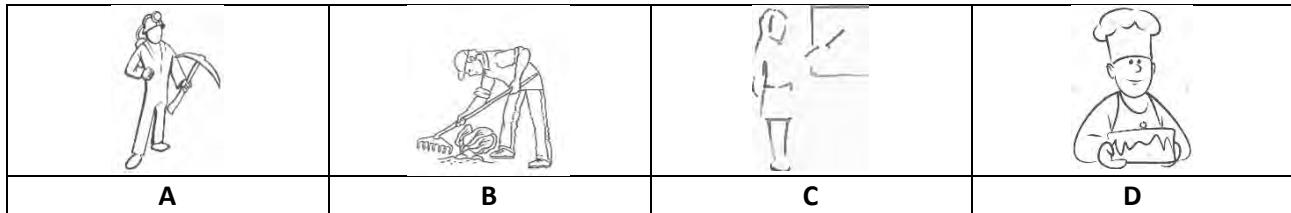
20. As die owerheid reëls en regulasies gebruik ten einde die markkragte van vraag en aanbod te manipuleer, kan die ekonomiese stelsel van die land die beste beskryf word as 'n:
- A vryemark ekonomie.
 - B tradisionele ekonomie.
 - C gemengde ekonomie.
 - D sosialistiese ekonomie.
21. Watter een van die volgende is ONWAAR met betrekking tot die vryemarkekonomie?
- A Ondernemings is doeltreffender as gevolg van mededinging; 'n onderneming is geneig om alles te doen wat nodig is om die koste te verlaag en 'n hoër verkope te behaal om wins te verhoog.
 - B Lone, produksievlekke, prysen en beleggings word deur die regering bepaal om sosiale en ekonomiese stabiliteit te handhaaf.
 - C Mededinging lei gewoonlik tot beter gehalte produkte vir verbruikers teen laer pryse, want ondernemings moet uitvind hoe om klante te lok.
 - D Met geld as die belangrikste motiverende faktor vir ondernemings en individue, wil hulle nuwe produkte en tegnologieë skep om hoër inkomste te genereer.

22. Dis moeilik om 'n ware voorbeeld van 'n vryemarkekonomie in die moderne wêreld te vind aangesien die regering:
- A belasting hef.
 - B ekonomiese aktiwiteite reguleer.
 - C sowel 'n verbruiker as 'n produsent is.
 - D in beheer van fiskale beleid is.
23. Watter een van die volgende ekonomiese kan beskou word as die beste voorbeeld van 'n sentraal-beplande ekonomie?
- A Suid-Afrika
 - B Die Europese Unie
 - C Noord-Korea
 - D Algerië
24. Wat dryf 'n sentraal-beplande ekonomie aan?
- A Die wet van vraag en aanbod dryf produksie en arbeid.
 - B Prysvoere en prysplafonne soos aangepas deur die regering.
 - C Die regering het 'n raamwerk vasgestel met betrekking tot inkomste, uitgawes en produksie.
 - D Morele oortuiging eerder as winsmotief dryf produksie.
25. Die onderskeid tussen 'n gemengde ekonomie en 'n sentraal-beplande ekonomie is hoofsaaklik gesetel in:
- A vraag en aanbod.
 - B privaatbesit van grond.
 - C regulasies ten opsigte van produksie.
 - D geen of minimum belasting.

DIE EKONOMIESE STRUKTUUR VAN SUID-AFRIKA

26. Verskeie ontwikkelende lande se ekonomiese kan beskryf word as dualisties van aard. Dit beteken dat die ekonomie verdeel is in:
- A 'n vervaardigingsektor wat fokus op plaaslike markte en 'n arbeidsintensieve primêre sektor wat fokus op bestaansboerdery.
 - B 'n mikro-ekonomie wat fokus op individuele deelnemers aan die ekonomie en 'n makro-ekonomie wat fokus op ekonomiese groothede.
 - C twee sektore wat onderskei word op grond van winsmotief en produktiwiteitsvlakke.
 - D twee sektore waar verdeling op grond van geskoolde en ongeskoolde arbeid berus.
27. Margaret Bonolo plant genoeg mielies vir haar gesin se gebruik. Watter een van die volgende beskryf nie haar situasie nie?
- A Bestaansproduksie.
 - B Winsaansporing.
 - C Geleenheid vir handel.
 - D Lae inkome elastisiteit van vraag.

28. 'n Suid-Afrikaanse farmaseutiese maatskappy het 'n geneesmiddel vir Covid-19 ontdek. Die raad besluit om die produksie van hierdie middel te verdubbel en die uitvoer daarvan te verhoog. Wat is die mees waarskynlike rede vir hierdie besluit?
- A Om meer produktief te wees en die aanbod te verhoog.
B Om meer entrepreneursvergoeding te verdien.
C Om die vraag na hierdie produkte te verminder.
D Om die sosiale welstand van die gemeenskap te bevorder.
29. Honderdduisende goed-betalende vervaardigingswerkgeleenthede het die afgelope drie dekades verlore gegaan toe produksiewerkgeleenthede na goedkoper gebiede in China en elders migrer het. Hierdie afname in die aantal werkgeleenthede staan bekend as _____ werkloosheid.
- A strukturele
B seisoenale
C sikliese
D afgeleide
30. Watter een van die volgende werkers vind u in die sekondêre sektor?

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 11 Mei 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

FAKTORE VAN PRODUKSIE

Abel het 'n onderneming begin. Hy het 6 werkers in diens wat die tuine van mense in sy gemeenskap skoonmaak. Beantwoord vrae 1 en 2 wat hiermee verband hou.

1. Abel het twee grassnyers gekoop om in sy besigheid te gebruik. As watter produksiefaktor sal jy die grassnyers klassifiseer?
 - A Grond
 - B Arbeid
 - C Kapitaal
 - D Entrepreneurskap

2. Wat sal die vergoeding wat Abel ontvang genoem word?
 - A Huur
 - B Lone
 - C Rente
 - D Wins

3. Die volgende hou verband met hulpbronne wat gebruik word in die vervaardiging van goedere en dienste. Watter een van die volgende is nie van kardinale belang in die ekonomie nie?
 - A Die manier waarop hulpbronne gebruik word.
 - B Die plek waar hulpbronne gebruik word.
 - C Die rede waarom hulpbronne gebruik word.
 - D Wie die uitset van die hulpbronne wat gebruik word sal kry.

4. Die vraag na natuurlike hulpbronne hang af van die:
 - A prys van die natuurlike hulpbron plus die loon van die arbeid wat gebruik word.
 - B uitset wat met die natuurlike hulpbron geproduseer kan word.
 - C aanbod van die natuurlike hulpbron.
 - D ewewigsprys betaal vir die natuurlike hulpbron.

5. Land Z ervaar 'n toename in die vraag na lemoene. Watter een van die volgende sal nie 'n gevolg daarvan wees nie?
 - A 'n Afname in die getal lemoenplukkers in diens.
 - B 'n Toename in die waarde van die marginale produk van lemoenplukkers.
 - C 'n Toename in die prys van lemoene.
 - D 'n Toename in die loon van lemoenplukkers.

6. 'n Verhoging in die prys van motorvoertuie verskuif die vraagkurwe na fabriekswerkers in die motorsektor na:
 - A links en verminder die loon.
 - B regs en verminder die loon.
 - C regs en verhoog die loon.
 - D links en verhoog die loon.

7. Ekonome maak voorsiening vir die *verbruik van kapitaalgoedere* deur middel van:

- A kompromis-ruil (trade-off).
- B depresiasié.
- C kapitaalverdieping.
- D kapitaalverbreding.

8. Watter produksiefaktore word inherent deur mense besit?

- A Grond en arbeid.
- B Arbeid en kapitaal.
- C Kapitaal en entrepreneurskap.
- D Arbeid en entrepreneurskap.

9. Die produksieproses verwys na stappe wat betrokke is by die transformasie van faktorinsette in:

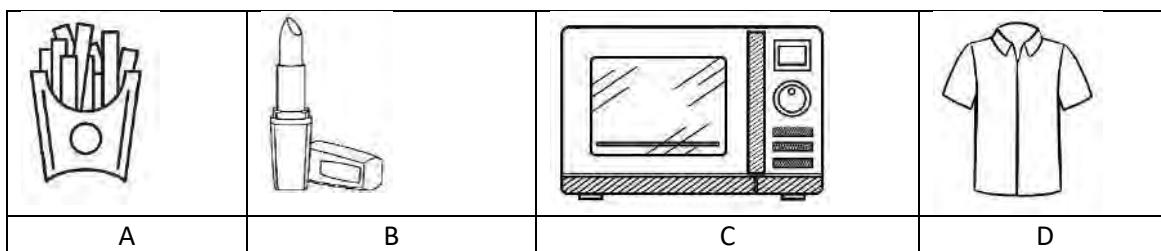
- A goedere en dienste.
- B faktorvergoeding.
- C produksiefaktore.
- D hulpbronne.

DIE GEBRUIK VAN EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

10. Finale verbruik deur huishoudings verwys na besteding deur individue op:

- A finale en intermediére goedere en dienste vir verbruik.
- B finale goedere en dienste vir verbruik in teenstelling met voorsiening vir die toekoms.
- C finale goedere en dienste vir verbruik sowel as voorsiening vir die toekoms.
- D intermediére goedere en dienste vir verbruik.

11. Watter een van die volgende is 'n voorbeeld van 'n nie-duursame verbruikersgoedere?

12. Finale verbruiksbesteding deur huishoudings geklassifiseer volgens tipe aktiwiteit word bereken as die totale verbruik op/deur:

- A die primêre sektor, plus die sekondêre sektor, plus die tersiêre sektor.
- B duursame goedere, plus semi-duursame goedere, plus nie-duursame goedere, plus dienste.
- C die primêre sektor, plus die sekondêre sektor, plus die tersiêre sektor, minus die buitelandse sektor.
- D duursame goedere, plus semi-duursame goedere, plus nie-duursame goedere, minus dienste.

13. Bruto vaste kapitaalvorming sluit alles behalwe een van die volgende in:

14. Finale verbruiksbesteding deur huishoudings teen NOMINALE pryse duis op besteding deur huishoudings op finale goedere en dienste teen:

- A huidige volumes vermenigvuldig met basispryse.
- B konstante volumes vermenigvuldig met basispryse.
- C huidige volumes vermenigvuldig met huidige pryse.
- D konstante volumes vermenigvuldig met huidige pryse.

15. Die verskil tussen bruto kapitaalvorming en netto kapitaalvorming is te danke aan:

- A depresiasié.
- B appresiasié.
- C revaluasié.
- D devaluasié.

16. Die BBP word bereken as:

- A $C + I + G$
- B $C + I + G + (X + M)$
- C $C + I + G + (X - M)$
- D $C + I + G + (M - X)$

17. Die regering bestee geld daaraan om die COVID-19-inenting gratis aan alle burgers te verskaf.
Dit word geklassifiseer as:

- A algemene openbare dienste.
- B beskermingsdienste.
- C maatskaplike dienste.
- D ekonomiese dienste.

18. Watter een van die volgende is verkeerd?

- A $BBP > GDE$ dan $X > M$
- B $BBP < GDE$ dan $X < M$
- C $BBP = BBP$ dan $X = M$
- D $BBP \geq GDE$ dan $X \leq M$

19. Basiese pryse word omgeskakel na markpryse deur:

- A belasting op produkte by te voeg en subsidies op produkte af te trek.
- B belasting op produkte af te trek en subsidies op produkte by te voeg.
- C die belasting op produkte by te voeg en subsidies op produkte by te voeg.
- D die belasting op produkte af te trek en subsidies op produkte af te trek.

EKONOMIESE STELSELS

20. In Land Y mag individue besighede besit. Sommige ondernemings word deur die staat besit en die meeste maatskaplike dienste word deur die staat gelewer. Die ekonomiese stelsel van Land Y kan die beste beskryf word as 'n:

- A bevelsekonomie.
- B kommunistiese ekonomie.
- C gemengde ekonomie.
- D markekonomie.

21. Die sogenaamde onsigbare hand bepaal pryse in 'n _____ekonomie.

- A bevels
- B kommunistiese
- C gemengde
- D mark

22. Die burgers van Land Y ontvang gratis mediese dienste by openbare hospitale. Hulle kan egter kies om na private hospitale te gaan en vir hierdie dienste te betaal. Die ekonomiese stelsel van Land Y kan die beste beskryf word as 'n:

- A bevelsekonomie.
- B kommunistiese ekonomie.
- C gemengde ekonomie.
- D markekonomie.

23. Watter een van die volgende sal waarskynlik 'n uitwerking hê op die prys en kwaliteit van goedere in 'n markekonomie?

- A Regeringsregulasies en die volume van internasionale handel.
- B Mededinging asook vraag en aanbod.
- C Produksiemoontlikheid en begrotingsbeperkings.
- D Tariewe en handelshindernisse.

24. Watter vrae word gevra wanneer die verskillende ekonomiese stelsels bestudeer word?

- A Wat om te produseer, waarom om te produseer en wanneer om te produseer?
- B Wat word geproduseer, hoe word dit geproduseer en vir wie word dit geproduseer?
- C Wat is die geleentheidskoste, watter ekonomiese hulpbronne is nodig en waarom moet hierdie hulpbronne gebruik word?
- D Wat is die geleentheidskoste, waarom is ekonomiese hulpbronne nodig en wanneer moet hierdie hulpbronne gebruik word?

25. Daar is 100 televisies te koop en 150 mense wil dit koop. Dit is 'n tipiese probleem van die:

- A markstelsel waar markkragte sal bepaal wie hierdie televisies kan koop.
- B bevelstelsel waar die regering sal aandui wie toegelaat sal word om hierdie televisies te koop.
- C gemengde stelsel waar 'n spel van kans sal besluit wie kry televisies.
- D markstelsel aangesien televisies skaars goedere is en die behoefte daarvoor groter is as die aanbod.

26. Die aantal goedere en dienste wat 'n huishouing in 'n vryemarkstelsel kan koop, word bepaal deur die huishouing se:

- A inkomste.
- B inkomste en welvaart.
- C rykdom.
- D loon- en rente-inkomste.

DIE EKONOMIESE STRUKTUUR VAN SUID-AFRIKA

27. Die ekonomiese struktuur verwys na:

- A hoe die vrae oor wat, hoe en vir wie om te produseer, beantwoord word.
- B die organisering van die ekonomie met betrekking tot die primêre, sekondêre en tersiêre sektore.
- C die insluiting van die internasionale sektor met betrekking tot invoere en uitvoere.
- D die aantal goedere en dienste wat deur formele en informele ondernemings geproduseer word.

28. Die tersiêre sektor sluit in:

- A polisiëring en mynbou.
- B onderrig en boerdery.
- C visvang en bouery.
- D bankiers en rekenmeesters.

29. I&J vang vis in die diepsee op vissersbote wat spesiaal vir hulle gebou word. Hierdie vissersbote gebruik 'n navigasiestelsel wat vanaf hawens regoor Suid-Afrika beheer word. Die ekonomiese sektore wat in hierdie scenario beskryf word, in volgorde, is:

- A primêr, sekondêr en tersiêr.
- B primêre, tersiêre en sekondêre.
- C sekondêr, tersiêre en primêre.
- D sekondêr, primêr en tersiêr.

30. Die volgende inligting is op wwwStatsSA.co.za verkry. Beantwoord vraag 30.

Kwartaal / Kwartaal-groei in Kwartaal 1: 2019 (seisoenaal aangepas en geannualiseer).

Wat beteken die opskrif *Kwartaal / Kwartaal-groei in Kwartaal 1: 2019*?

- A Kwartaal 1 van 2019 word vergelyk met Kwartaal 1 van 2018.
- B Kwartaal 1 van 2018 word van Kwartaal 1 van 2019 afgetrek.
- C Die syfers van Kwartaal 1 van 2018 word aangepas tot by die syfers van Kwartaal 1 van 2019.
- D Die syfers van Kwartaal 1 van 2019 word aangepas tot by die syfers van Kwartaal 1 van 2018.

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 10 Mei 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

DIE PRODUKSIEFAKTORE

1. Watter van die volgende is nie 'n produksiefaktor nie?
 - A Grond
 - B Arbeid
 - C Kapitaal
 - D Wins

2. Watter van die volgende beskryf die konsep van kapitaal die beste as 'n produksiefaktor?
 - A Natuurlike hulpbronne soos olie, gas en hout.
 - B Die werk wat mense doen om goedere en dienste te produseer.
 - C Die gereedskap, masjinerie en toerusting wat gebruik word om goedere en dienste te vervaardig.
 - D Die geld wat gebruik word om werkers te betaal en materiaal vir produksie te koop.

3. 'n Maatskappy neem 'n nuwe produksiebestuurder in diens. Watter produksiefaktor het toegeneem?
 - A Arbeid
 - B Salarisse
 - C Entrepreneurskap
 - D Kapitaal

4. As 'n besigheidseiernaar die uitset van hul fabriek op die korttermyn wil verhoog, op watter produksiefaktor moet hulle fokus?
 - A Grond
 - B Arbeid
 - C Kapitaal
 - D Entrepreneurskap

5. Watter impak het 'n toename in arbeidskoste op 'n maatskappy se produksiekoste?
 - A Dit sal die prys van die finale produk verhoog.
 - B Dit sal die prys van die finale produk verlaag.
 - C Dit sal geen effek hê op die prys van die finale produk nie.
 - D Dit hang af of daar alternatiewe produksiefaktore is wat deur arbeid vervang kan word.

6. Watter van die volgende sou 'n voorbeeld van kapitaal as produksiefaktor wees?
- A 'n Boer wat sy eie arbeid gebruik om gewasse te plant en te oes.
 - B 'n Konstruksiemaatskappy wat stootskrapers gebruik om 'n stuk grond vir 'n nuwe gebou skoon te maak.
 - C 'n Sagteware-ontwikkelaar wat sy of haar kennis en vaardighede gebruik om 'n nuwe program te skryf.
 - D 'n Skrywer wat 'n rekenaar gebruik om 'n boek te skryf.
7. Watter van die volgende beskryf die rol van entrepreneurskap in die produksieproses die beste?
- A Entrepreneurskap behels die fisiese arbeid wat nodig is om goedere en dienste te produseer.
 - B Entrepreneurskap verwys na die fisiese hulpbronne wat in die produksieproses gebruik word.
 - C Entrepreneurskap behels die vermoë om risiko's te neem en besluite te neem om die ander produksiefaktore bymekaar te bring.
 - D Entrepreneurskap verwys na die finansiële hulpbronne wat gebruik word om die produksieproses te finansier.
8. Watter een van die volgende is voorbeeld van ontasbare produksiefaktore?
- A Grond, arbeid en kapitaal.
 - B Tegnologie, kennis en vaardighede.
 - C Grondstowwe, masjinerie en toerusting.
 - D Geld, beleggings en finansiële hulpbronne.
9. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n nie-hernubare hulpbron?
- A Sonenergie
 - B Windenergie
 - C Natuurlike gas
 - D Water

DIE GEBRUIK VAN EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

10. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van nie-duursame goedere?
- A 'n Yskas
 - B 'n Paar jeans
 - C 'n Brood
 - D 'n Slim-TV

- 11.** Watter van die volgende beskryf die term "verbruik" in ekonomie die beste?
- A Die produksie van goedere en dienste.
 - B Die verspreiding van goedere en dienste.
 - C Die gebruik van goedere en dienste.
 - D Die handel in goedere en dienste.
- 12.** Watter van die volgende stellings is waar oor die reële BBP?
- A Dit word bereken met behulp van huidige markpryse.
 - B Dit word aangepas vir inflasie.
 - C Dit sluit slegs die waarde van finale goedere en dienste in.
 - D Dit is altyd hoër as nominale BBP.
- 13.** As die nominale BBP van 'n land in 2021 R12 miljard was en die nominale BBP van die land in 2022 R14 miljard is, is die persentasieverandering ____.
- A $\frac{12 - 14}{14} \times \frac{100}{1}$
 - B $\frac{12 + 14}{14} \times \frac{100}{1}$
 - C $\frac{14 - 12}{12} \times \frac{100}{1}$
 - D $\frac{14 + 12}{12} \times \frac{100}{1}$
- 14.** Gestel 'n land se reële finale verbruiksbesteding aan gesondheidsorg het van een jaar na die volgende met 10% gestyg. Watter van die volgende het waarskynlik tot hierdie toename bygedra?
- A 'n Toename in die aantal hospitale en klinieke in die land.
 - B 'n Toename in die prys van gesondheidsorg.
 - C 'n Toename in die persentasie bejaardes in die land se bevolking.
 - D 'n Afname in die aantal mense wat deur private gesondheidsversekering gedek word.
- 15.** Watter van die volgende beleggings sal by bruto vastekapitaalvorming ingesluit word?
- A 'n Maatskappy wat sy werknemers se salarisse betaal.
 - B 'n Besigheid wat aandele in 'n ander maatskappy koop.
 - C 'n Vervaardiger wat nuwe masjinerie vir sy fabriek koop.
 - D Persone wat hul kredietkaartskuld afbetaal.

- 16.** 'n Land se bruto kapitaalvorming is R500 miljoen en sy waardevermindering is R200 miljoen. Die BBP-deflator is 0,85. Hoeveel is die netto kapitaalvorming?
- A R500 miljoen
B R300 miljoen
C R425 miljoen
D R225 miljoen
- 17.** Land A se verbruiksbesteding is R500 miljard, beleggingsuitgawes is R100 miljard, staatsbesteding is R200 miljard en netto invoer is R50 miljard. Wat is die BBP?
- A R600 miljard
B R750 miljard
C R800 miljard
D R850 miljard
- 18.** Watter van die volgende scenario's sal waarskynlik die grootste positiewe impak op BBP-groei hê?
- A 'n Afname in staatsbesteding.
B 'n Afname in beleggingsuitgawes.
C 'n Toename in netto uitvoer.
D 'n Afname in verbruikersbesteding.
- 19.** Produk X word in 'n winkel in Suid-Afrika verkoop en dit is belasbaar as 'n standaardkoers BTW-item. Aangesien dit 'n noodsaaklike item is, implementeer die regering 'n R10-subsidie op die produk. Die basiese prys van 'n produk (voor die subsidie en BTW) is R50. Bereken die markprys van die produk.
- A R50
B R57,50
C R47,50
D R46
- 20.** Watter een van die volgende is korrek ten opsigte van BBP en BNP?
- A BNP sluit alle goedere en dienste in wat binne 'n land se grense geproduseer word, terwyl BBP slegs dié insluit wat deur 'n land se burgers vervaardig word.
B BBP sluit alle goedere en dienste in wat binne 'n land se grense geproduseer word, terwyl BNP slegs dié insluit wat deur 'n land se burgers vervaardig word.
C BBP en BNP is dieselfde.
D BBP word gebruik om ekonomiese groei te meet, terwyl BBP gebruik word om ekonomiese aktiwiteit te meet.

EKONOMIESE STELSELS

- 21.** Watter een van die volgende is nie 'n ekonomiese stelsel nie?
- A Beplande stelsel.
 - B Gesentraliseerde stelsel.
 - C Gedesentraliseerde stelsel.
 - D Demokrasie.
- 22.** Watter een van die volgende is 'n kenmerk van 'n bevels- of beplande ekonomie?
- A Privaat eiendomsreg.
 - B Kompetisie word aangemoedig.
 - C Regeringsbeheer oor hulpbronne.
 - D Winsmotief.
- 23.** Wat is die grootste voordeel van 'n gemengde ekonomie?
- A Die regering kan ekonomiese aktiwiteite reguleer.
 - B Vryheid van keuse vir verbruikers.
 - C Winsaansporings vir entrepreneurs.
 - D Hulpbronne kan doeltreffend toegewys word.
- 24.** Gestel die regering van 'n land besluit om belasting op sigarette te verhoog om rook te ontmoedig. Watter tipe ekonomiese stelsel sal die land waarskynlik hê?
- A Tradisionele ekonomie.
 - B Markekonomie.
 - C Bevelsekonomie.
 - D Gemengde ekonomie.
- 25.** Gestel 'n land het 'n bevelsekonomie. Hoe kan die land oorgaan na 'n markekonomie?
- A Die regering moet alle besighede oorneem.
 - B Die regering moet geleidelik sy beheer oor die ekonomie verminder.
 - C Die regering moet subsidies aan alle besighede gee.
 - D Die regering moet belasting op alle besighede verhoog.
- 26.** Watter ekonomiese stelsel sal jy aanbeveel vir 'n land wat ekonomiese groei met sosiale gelykheid probeer balanseer?
- A Tradisionele ekonomie.
 - B Markekonomie.
 - C Bevelsekonomie.
 - D Gemengde ekonomie.

DIE EKONOMIESE STRUKTUUR VAN SUID-AFRIKA

- 27.** Watter van die volgende stellings beskryf die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika die beste?
- A Suid-Afrika is 'n lae-inkomste land met 'n hoofsaaklik agrariese ekonomie.
 - B Suid-Afrika het 'n gediversifiseerde ekonomie met 'n mengsel van landbou, vervaardiging en dienste.
 - C Suid-Afrika is baie afhanglik van olie-uitvoere vir sy ekonomiese groei.
 - D Suid-Afrika het 'n sosialistiese ekonomie met die regering wat alle ekonomiese aktiwiteite beheer.
- 28.** Wat is die rol van die Reserwebank in Suid-Afrika se ekonomie?
- A Om fiskale beleid in te stel en staatsbesteding te beheer.
 - B Om die bankbedryf te reguleer en finansiële stabiliteit te verseker.
 - C Om buitelandse beleggings en internasionale handel te bevorder.
 - D Om lenings en toelaes aan klein ondernemings en entrepreneurs te bied.
- 29.** Wat is die grootste uitdagings wat Suid-Afrika se ekonomie in die gesig staar?
- A Hoë vlakke van ongelykheid in inkomste, werkloosheid en armoede.
 - B 'n Gebrek aan natuurlike hulpbronne en infrastruktuur.
 - C Beperkte toegang tot wêreldmarkte en tegnologie.
 - D 'n Hoë inflasiekoers en 'n swak geldeenheid.
- 30.** Hoe kan 'n afname in staatsbesteding Suid-Afrika se ekonomie beïnvloed?
- A Dit kan lei tot 'n afname in die begrotingstekort en laer rentekoerse.
 - B Dit kan lei tot verhoogde ekonomiese groei en werkskepping.
 - C Dit kan lei tot hoër inflasie en 'n swakker geldeenheid.
 - D Dit kan lei tot verminderde verbruikersbesteding en stadiger ekonomiese groei.

#KiesUP

Maak jou toekomsdrome waar #KiesUP

- Ons grade word **internasionaal** erken.
- Ons **alumni** is baie gesog.
- Ons het **ondersteuningsprogramme** om ons studente te help om suksesvol te wees.
- Ons help om jou **voor te berei** op die **wêreld van werk**.

Jou toekoms maak saak.

www.up.ac.za/programmes

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Make today matter

www.up.ac.za

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 04 Aug 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2020 – GRAAD 11

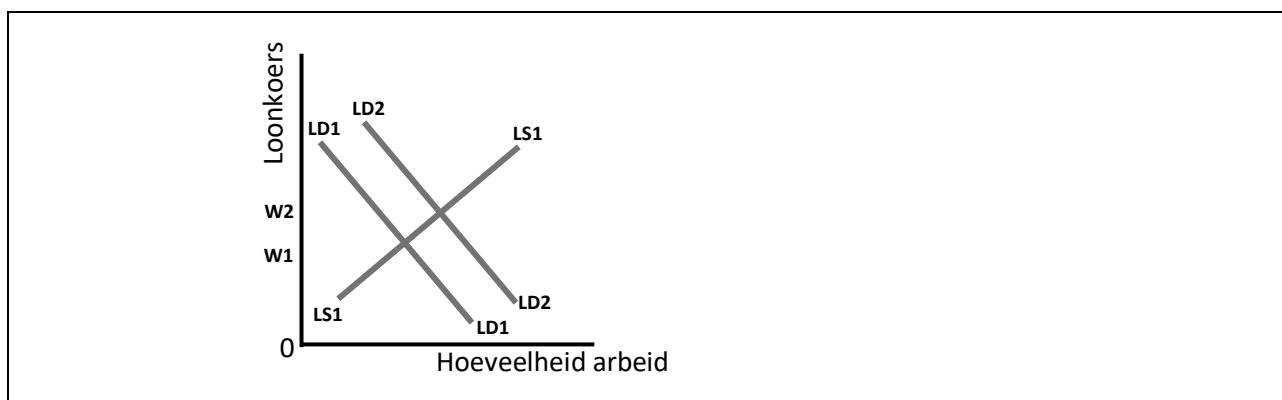
EKONOMIE

RONDE 2

PRODUKSIEFAKTORE

1. Watter een van die volgende is nie 'n voordeel van hoër produktiwiteit nie?
 - A Dit verseker die effektiewe benutting van beskikbare hulpbronne en verhoog die totale produksievolume en verlaag die produksiekoste.
 - B Dit verseker verhoogde lone aan werkers wat hul lewenstandaard verhoog.
 - C Dit verhoog die prys van goedere wat verkoop moet word en produkte van beter gehalte word aan verbruikers verskaf.
 - D Dit is uiters nuttig om algehele welvaart en groei van 'n ekonomie te bewerkstellig.
2. Watter een van die volgende is 'n vorm van diskriminasie in die arbeidsmark?
 - A Wanneer werkers met dieselfde opleiding, ervaring en vaardigheid, verskillende lone betaal word weens ras, geslag, godsdienst, ouderdom of ongeskiktheid.
 - B Wanneer werkers met dieselfde opleiding, ervaring en vaardigheid dieselfde lone betaal word, ongeag ras, geslag, godsdienst, ouderdom of ongeskiktheid.
 - C Wanneer werkers met dieselfde opleiding, verskillende lone betaal word op grond van hul ervaring en vaardigheid.
 - D Wanneer sommige werkers met dieselfde opleiding, ervaring en vaardigheid verskillende lone betaal word, weens die verskillende vlakke van bestuur en verantwoordelikheid wat hulle in die werkplek het.

Bestudeer die volgende grafiek wat verskuiwings in die arbeidsmark voorstel voor dat u vrae 3 en 4 beantwoord.

3. Die verandering in die loonkoers van W1 na W2 is die gevolg van:
 - A 'n verandering in die produktiwiteit van arbeid.
 - B 'n afname in die vraag na arbeid.
 - C 'n verandering in demografiese faktore, soos migrasie, en veranderinge in die ouerdomstruktuur van die bevolking.
 - D Onmoontlik om te sê, aangesien die verandering in die aanbodkurwe vir arbeid weggelaat is.

4. Watter een van die volgende sal veroorsaak dat die aanbodkromme van arbeid na links skuif?

- A Die aftree-ouderdom van werkers word met 3 jaar verhoog.
- B Minder mense het die vorige jaar migrer.
- C 'n Afname in die prys van arbeid.
- D 'n Verlaging in arbeidskoste as gevolg van 'n subsidie.

DIE GEBRUIK VAN EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

5. Jenny neem haar beste vriendin Mary om koffie te drink en koek te eet by 'n plaaslike delikatesse. Jenny betaal die rekening. As sodanig word die koffie en koek wat deur Mary verbruik word, gesien as _____ goedere.

- A verbruiks-
- B beleggings-
- C nie-uitsluitbare
- D nie-mededingende

6. Die BBP-deflator meet die veranderinge in die:

- A kwaliteit van al die goedere en dienste wat in 'n ekonomie geproduseer word.
- B pryse van al die goedere en dienste wat in 'n ekonomie verbruik word.
- C hoeveelheid geproduseer van al die goedere en dienste wat in 'n ekonomie geproduseer word.
- D pryse van al die goedere en dienste wat in 'n ekonomie geproduseer word.

7. Die volgende inligting is uit die nasionale rekeninge van Land Imaginary geneem:

	Rm
Vergoeding van werknelmers	420 000
Netto bedryfsurplus	240 000
Verbruik van vaste kapitaal	110 000
Belasting op produksie	16 000
Produksiesubsidies	2 000
Belasting op produkte	84 000
Subsidies op produkte	5 000

Uit die gegewe syfers kan die volgende in Rm bereken word.

	BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEEN FAKTORKOSTE	BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEEN BASIESE PRYSE	BBP TEEN MARKPRYSE
A	770 000	784 000	863 000
B	70 000	84 000	163 000
C	770 000	756 000	677 000
D	550 000	629 000	708 000

8. Die BBP van Suid-Afrika kan die beste beskryf word as:
- A die toename of afname in die persentasie ekonomiese produksie in maandelikse, kwartaallikse of jaarlikse periodes.
 - B die veranderinge in die ekonomiese produksie en groei van 'n volk se inwoners.
 - C die potensiële produksiegrootte in 'n ekonomie wanneer daar 'n ideale ekonomiese toestand met 100% indiensname in alle sektore, bestendige geldeenheid en stabiele produkpryse bestaan.
 - D die geldwaarde, in plaaslike geldeenheid, van alle finale ekonomiese goedere en dienste wat gedurende 'n spesifieke tydperk in 'n land geproduseer word.

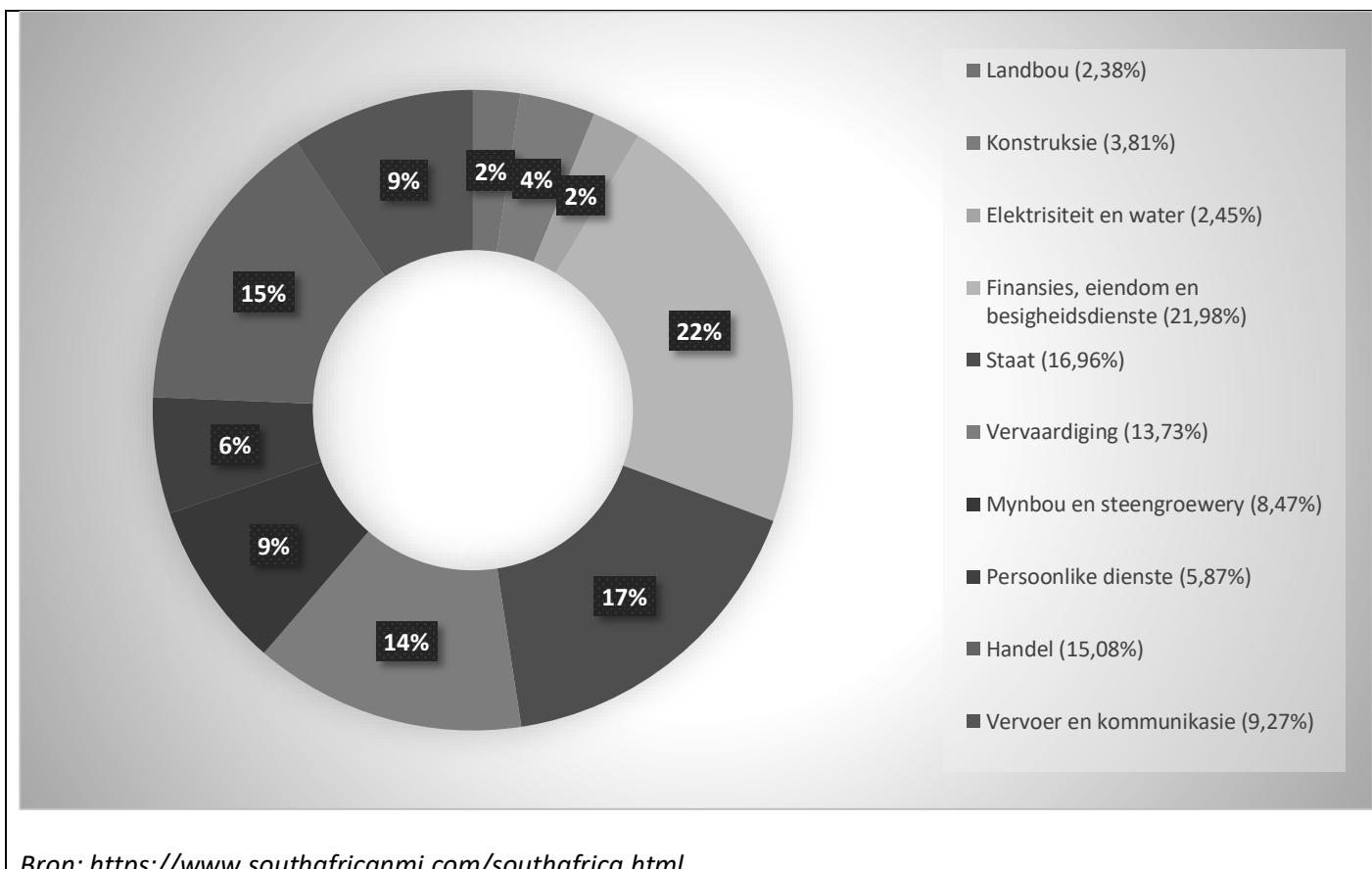
SUID-AFRIKA SE GEMENGDE EKONOMIE

9. Watter van die volgende is ('n) voorbeeld(e) van arbeidsverdeling?
- Voorbeeld 1 – Handel tussen nasies.
Voorbeeld 2 – 'n Mode handelsmerk kontrakteer produksie en logistiek uit na vennootmaatskappye.
Voorbeeld 3 – 'n Produksieproses word as 'n reeks werkstasies uitgevoer.
Voorbeeld 4 – 'n Produk word vervaardig deur een werker wat toegewys is aan die produksie daarvan.
- A Al die voorbeelde.
 - B Voorbeeld 1, 2 en 3.
 - C Voorbeeld 2 en 3.
 - D Slegs voorbeeld 4.
10. Land Z het 'n suiwer kapitalistiese ekonomiese stelsel.
- Dit beteken dat:
- A Land Z staatmaak op eksternaliteit om die ekonomiese probleem op te los.
 - B hulpbronne in Land Z toegeken word deur die wisselwerking tussen vrye en selfregulerende markkrage.
 - C die regering van Land Z rig of beveel dat bronne op spesifieke maniere gebruik moet word.
 - D Land Z staatseienaarskap van die produksiemiddele bepleit.
11. Watter een van die volgende is waar ten opsigte van monopolistiese markte en perfekte mededinging ?
MONOPOLISTIESE MARKTE	PERFEKTE MEDEDINGING
A Klein aantal klein ondernemings.	Groot aantal groot ondernemings.
B Goedere wat geproduseer word, is soortgelyk, maar nie dieselfde nie.	Goedere wat geproduseer word, is identies.
C Hindernisse tot toegang tot die mark bestaan nie.	Daar bestaan hindernisse vir toegang tot die mark.
D Verbruikers kan kies waar om die produk te koop.	Verbruikers het geen keuse waar om die produk te koop nie.
12. Die marksoort waar alle ondernemings produkte verkoop wat so identies is dat kopers nie omgee by watter firma hulle koop nie, staan bekend as:
- A perfekte kompetisie.
 - B oligopolie.
 - C monopolistiese kompetisie.
 - D monopolie.

DIE EKONOMIESE STRUKTUUR VAN SUID-AFRIKA

Beantwoord vrae 13 tot 17 gebaseer op hierdie inligting.

Die sirkeldiagram hieronder toon die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika vir die jaar 2015. Data is gebaseer op konstante pryse en BBP teen 2010 teen basiese pryse.

Bron: <https://www.southafricanmi.com/southafrica.html>

13. Die grafiek toon gegewens gebaseer op **konstante pryse** van 2010 en BBP teen **basiese pryse**. Watter een van die volgende is nie die korrekte verklaring van wat hierdie begrippe beteken nie?
- A 2010 is gekies as die basisjaar en die produksie van 2011–2015 is gemeet aan die prysvlak vir 2010; belasting en subsidies is ook in aanmerking geneem en uitgesluit van die berekening.
 - B Enige nominale verandering in produksie van 2015 is uitgesluit. Dit maak 'n vergelyking van die werklike goedere en dienste wat in 2015 geproduseer is, moontlik. Belasting en subsidies is uitgesluit van die berekening.
 - C Die 2015-pryse word vermenigvuldig met die 2010-jaarhoeveelhede om die konstante waarde te kry en dan word subsidies en belasting by die nominale syfer gevoeg.
 - D Die effek van inflasie is uitgeskakel en belasting en subsidies is uitgesluit.
14. Watter een van die volgende dui die uiteensetting van die ekonomiese struktuur van Suid-Afrika vir 2015 aan?

	PRIMÊRE SEKTOR	SEKONDÊRE SEKTOR	TERSIÈRE SEKTOR
A	6.19%	41.39%	52.42%
B	10.85%	35.07%	54.08%
C	10.85%	19.99%	69.16%
D	13.30%	32.62%	54.08%

15. Persoonlike dienste was 5.74% in 1994 en 5.87% in 2015.

Die toename is:

- A** 22,6%.
- B** 13%.
- C** 0,13 persentasiepunte.
- D** 13 persentasiepunte.

16. Volgens die artikel *South Africa's Economic Structure from 1994 to 2015*, het die vervaardigingsektor geleidelik afgeneem.

Watter een van die volgende is die mees waarskynlike oorsaak vir hierdie afname?

- A** 'n Toename in die aantal veiligheidsreëls en veiligheidsregulasies wat deur die regering aan die vervaardigingsektor opgelê word.
 - B** Toenemende insetkoste, insluitend arbeidskoste, vir die ontginning van goud en ander minerale.
 - C** 'n Afname in die aanbod van beskikbare krediet vir verbruikers sowel as vervaardigers.
 - D** Toenemende internasionale handel het daar toe gelei dat meer goedere ingevoer word en daar kleiner vraag na plaaslik vervaardigde goedere is.
- 17.** Volgens 'n artikel wat op 29 April 2021 op www.statssa.gov.za gepubliseer is, sukkel die SA toerismebedryf te midde van die COVID-19-pandemie. Die aantal toeriste wat Suid-Afrika besoek het vir die periode 2019/2020 het dramaties afgeneem. Die afname in toeriste wat Suid-Afrika besoek, sal die grootste uitwerking op die _____ sektor van die ekonomie hê.

- A** primêre
- B** sekondêre
- C** tersiêre
- D** kwartêre

DINAMIEK VAN MARKTE: PRYSELASTISITEIT

18. Die pryselastisiteit van die vraag kan die beste beskryf word as hoe 'n verandering in:

- A** vraag die prys van 'n produk beïnvloed.
- B** prys die vraag na 'n produk beïnvloed.
- C** prys die hoeveelheid van 'n produk wat gevra word beïnvloed.
- D** inkomste die prys van 'n produk beïnvloed.

19. Bereken aan die hand van die gegewe inligting die pryselastisiteit van die vraag as prys met R1 meer as die markprys styg.

PRYS (R)	VRAAG	AANBOD
1	20	8
2	18	10
3	16	12
4	14	14
5	12	16
6	10	18
7	8	20
8	6	22
9	4	24
10	2	26

- A $|Ed| = 0.67$
 B $|Ed| = 0.83$
 C $|Ed| = 0.71$
 D $|Ed| = 0.57$

20. Na 'n klein styging in die prys van Produk X, bly die inkomste uit verkope van Produk X konstant.

Dit beteken die pryselastisiteit van vraag is:

- A onelasties en minder as -1.
 B elasties en groter as -1.
 C eenheidselasties en gelyk aan 1.
 D onelasties en minder as +1.

21. 'n Grootshandelaar kan die aanbod van heuning gedurende die somermaande maklik verhoog, maar nie so vinnig gedurende die wintermaande wanneer heuning ingevoer moet word nie.

Dit impliseer dat pryselastisiteit van:

- A vraag in die winter onelasties en gedurende die somertyd elasties is.
 B aanbod in die somer onelasties en in die wintertyd elasties is.
 C vraag in die winter elasties en gedurende die somertyd onelasties is.
 D aanbod in die somer elasties en in die winter onelasties is.

DIE VERBAND TUSSEN MARKTE, KOSTE EN INKOMSTE

- 22 Verbruikersinkomste daal as gevolg van werkverliese in die ekonomie. Watter een van die volgende sou jy verwag sal gebeur?
- A Die vraag na normale goedere sal toeneem.
 B Die vraag na minderwaardige goedere sal toeneem.
 C Die vraag na plaasvervangende goedere sal toeneem.
 D Die vraag na aanvullende goedere sal toeneem.

23. Produk C en Produk T is komplementêre goedere.

Watter van die volgende is verkeerd?

- A Produk C kan in die plek van Produk T gebruik word om aan 'n spesifieke behoeftte te voldoen.
- B Die vraag na Produk T sal direk wissel met die prys van Produk C.
- C As die prys van Produk C styg, sal die vraag na Produk T daal.
- D 'n Daling in die prys van Produk C sal lei tot 'n toename in die vraag na Produk T.

24. As 'n onderneming sy prys met 10% verhoog en die totale inkomste bly konstant, dan:

- A is die pryselastisiteit van die vraag na sy produksie eenheidselasties.
- B is marginale inkomste gelyk aan nul.
- C het die hoeveelheid gevra met 10% afgeneem.
- D is al die bovenoemde korrek.

25. Die volgende inligting dui op die totale korttermyn koste van Firma A.

UITSET	TOTALE KOSTE (R)
100 000	250 000
200 000	450 000
300 000	600 000
400 000	700 000

Wat is die marginale koste per item as die produksie van 100 000 tot 300 000 eenhede styg?

- A R3.50
 - B R2.00
 - C R1.75
 - D R1.50
- 26.** In watter geval sal beide die ewewigsprys en die ewewigshoeveelheid daal?

Wanneer vraag en aanbod:

- A toeneem, maar die styging in vraag oorskry die styging in aanbod.
- B toeneem, maar die styging in aanbod oorskry die styging in vraag.
- C afneem, maar die daling in die vraag oorskry die daling in aanbod.
- D afneem, maar die daling in aanbod oorskry die daling in vraag.

RYKDOM, EKONOMIESE GROEI EN DIE LEWENSTANDAARD

27. Ten spyte van hoë besparings- en kapitaalvorming, het 'n land 'n lae groeikoers.

Dit is as gevolg van 'n:

- A lae beleggingskoers.
- B hoë buitelandse belegging.
- C lae kapitaal/uitset-verhouding.
- D hoë kapitaal/uitset-verhouding.

Study with us.

CHOOSE FROM OVER

170 PROGRAMMES

IN OUR 7 FACULTIES SITUATED
IN THE EASTERN CAPE

Applications open from 1 April 2024

Kindly note that applications close on 31 October 2024 for SA applicants, and closes on 30 September 2024 for international applicants.

visit www.wsu.ac.za to

Apply >>>

You may also scan QR Code

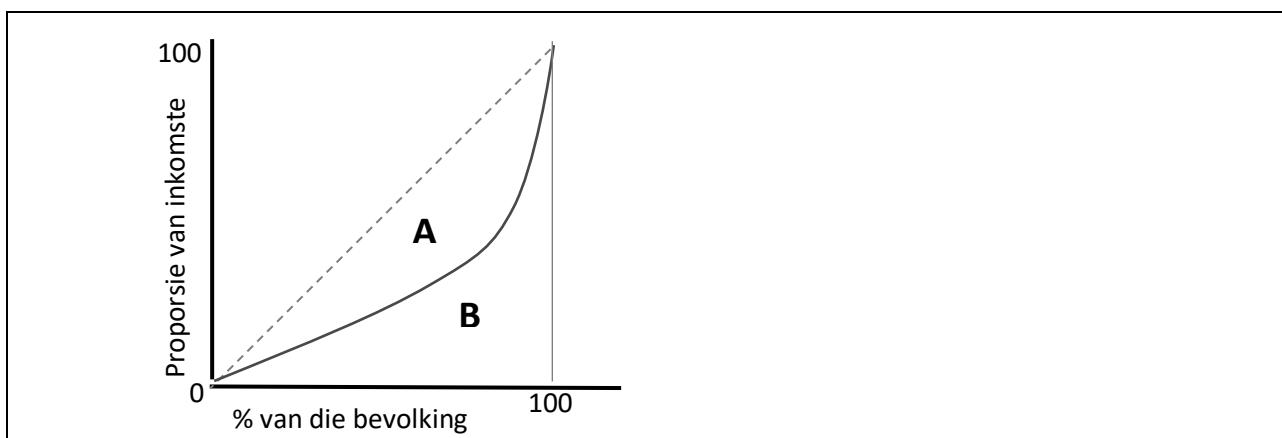

- 28.** Die Lorenz-kurve word gebruik om die vlak van ongelykheid in 'n ekonomie te meet.

Dit toon die verband tussen:

- A bateskepping en inkomstegenerering.
 - B bevolkingsgroepe en hul onderskeie inkomste-deel.
 - C werkloosheid en inflasie.
 - D lone en arbeidsure vir mans en vroue.
- 29.** Watter een van die volgende stellings beskryf 'n land met lae vlakte van menslike ontwikkeling die beste?
- A 'n Land met 'n lae bevolkingsgroei, 'n klein landbousektor en 'n lae BNP per capita.
 - B 'n Land met 'n hoë bevolkingsgroei, 'n hoë BNP per capita en 'n ongelyke verdeling van inkomste.
 - C 'n Land met 'n goeie gesondheidstelsel, 'n goeie onderwysstelsel en 'n hoë BNP per capita.
 - D 'n Land met 'n onvoldoende gesondheidstelsel, 'n swak onderwysstelsel en 'n laer BNP per capita.

Bestudeer die volgende grafiek en beantwoord vraag 30.

- 30.** As die waarde A/B in hierdie grafiek gelyk is aan 1, stel dit:

- A 'n lae ongelykheid voor.
- B maksimum ongelykheid voor.
- C nul ongelykheid voor.
- D 1% ongelykheid voor.

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PRODUKSIEFAKTORE

1. Arbeid is 'n faktor van produksie omdat:
 - A dit die waarde wat dit in die ekonomie het, kan verbeter.
 - B hoe meer produktief dit is, hoe hoër is die produktiewe doeltreffendheid.
 - C dit 'n hulpbron is wat kan bydra tot uitset.
 - D die koste daarvan verminder kan word indien nodig.

2. In 'n eenvoudige ekonomie is _____ die eienaars van die produksiefaktore en sal die _____ bepaal watter hoeveelhede van hierdie produksiefaktore in diens geneem word.
 - A huishoudings; regering
 - B huishoudings; besighede
 - C maatskappye; regering
 - D regering; huishoudings

3. Donna werk as hoofbestuurder by 'n firma en hou toesig oor alle bedrywighede. Haar vergoeding staan bekend as:
 - A huur.
 - B lone.
 - C rente.
 - D wins.

4. Mabel werk as 'n naaldwerkster in 'n fabriek. Haar werklike loon sal styg as haar nominale loon:
 - A verhoog teen dieselfde tempo as haar arbeidsproduktiwiteit.
 - B vinniger toeneem as die algemene prysvlak.
 - C vinniger afneem as haar arbeidsproduktiwiteit.
 - D teen dieselfde tempo afneem as die algemene prysvlak.

5. Collin se nominale loon styg van R4 000 tot R4 500 per maand. Die verbruikersprysindeks is 10%. Collin se werklike loon:
 - A verhoog.
 - B verminder.
 - C bly dieselfde.
 - D is op dieselfde wyse beïnvloed as die nominale loon.

EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

6. Die nominale BBP vir 2020 was R803 met 'n prysindeks van 110. Bereken die reële BBP vir 2020 en rond jou antwoord af.
 - A R800
 - B R880
 - C R720
 - D R730

7. Waarom sou ekonome onderskei tussen reële BBP en nominale BBP?
- A Reële BBP laat 'n vergelyking toe op grond van volumes wat geproduseer word, eerder as op veranderinge as gevolg van prysveranderings.
 - B Nominale BBP gebruik huidige prysse en basisjaarvolumes sodat die effek van prysveranderings beklemtoon kan word.
 - C Reële BBP is afgerond tot R miljard om berekening te vereenvoudig en aftrekkings te vergemaklik.
 - D Daar is geen verskille in die berekening van reële en nominale BBP nie. Reële BBP word slegs in \$ uitgedruk om internasionale vergelykings te vergemaklik.
8. Die reële BBP van Land A is R1,8 triljoen en die reële BBP van Land B is R600 miljard. Om te bepaal watter land die hoogste lewenstandaard het, moet ekonome die ___ vir elke land bereken.
- A nominale BBP
 - B nominale BBP per capita
 - C reële BBP
 - D reële BBP per capita
9. Watter een van die volgende is vals?
- A As $BBP > BBB$, dan $X > M$
 - B As $BBP < BBB$, dan $X < M$
 - C As $BBP = BBB$, dan $X = M$
 - D As $BBP \approx BBB$, dan $X \approx M$

EKONOMIESE STELSELS

10. Watter van die volgende word onder ekonomiese stelsels bestudeer?
- A Die toename in die algemene prysvlak in 'n ekonomie.
 - B Die totale uitset van goedere en dienste.
 - C Die mate waarin die regering in die ekonomie ingryp.
 - D Die skommelinge in uitset wat lei tot resessies en depressies in ekonomiese aktiwiteite.
11. Die mate van beheer oor die prys van sy produk deur 'n firma in 'n _____ ekonomiese struktuur is baie groot.
- A monopolistiese
 - B onvolmaakte
 - C volmaakte
 - D oligopolistiese
12. 'n Firma het absoluut geen beheer oor die prys van sy produk nie. Die maatskappy funksioneer onder 'n:
- A monopolie.
 - B monopolistiese kompetisie.
 - C oligopolistiese kompetisie.
 - D volmaakte kompetisie.

13. Besigheid A funksioneer as 'n diskriminerende monopolie. Dit impliseer dat Besigheid A verskillende prysse vir sy produk het:
- A vir verskillende groepe verbruikers.
 - B vir verskillende gebruikte.
 - C op verskillende plekke.
 - D al die bogenoemde.
14. Die belangrikste verskil tussen volmaakte mededinging en monopolistiese mededinging is die feit dat:
- A daar meer maatskappye in 'n volmaakte mark is.
 - B produkte gedifferensieerd is in 'n monopolistiese mededingingsmark.
 - C die winsmarge vir monopolistiese mededinging hoër is.
 - D daar vrye uitgang en toegang onder monopolistiese kompetisie is.

DIE SUID-AFRIKAANSE EKONOMIESE STRUKTUUR

15. Eskom genereer elektrisiteit wat verbruik word deur 'n spysenieringsonderneming deur steenkool wat naby Witbank ontgin word, te gebruik. Die volgorde van die ekonomiese struktuur wat in hierdie scenario gegee word, is:
- A Primêre sektor, Sekondêre sektor, Tertiêre sektor.
 - B Sekondêre sektor, Tertiêre sektor, Primêre sektor.
 - C Tertiêre sektor, Primêre sektor, Sekondêre sektor.
 - D Tertiêre sektor, Sekondêre sektor, Sekondêre sektor.

DIE VERHOUDING TUSSEN MARKTE

16. As die prys van Produk Q toeneem, sal die vraag na:
- A Produk P, 'n komplimentêre goed, toeneem.
 - B Produk Q toeneem.
 - C Produk R, 'n substituutgoed, toeneem.
 - D Produk Q afneem.
17. Produk S is 'n normale goed. Die prys van Produk S daal. Watter van die volgende kombinasies dui onderskeidelik op die vervangings- en inkomste-effek?

	Vervangingseffek	Inkomste-effek
A	Positief	Positief
B	Negatief	Negatief
C	Positief	Negatief
D	Negatief	Positief

EFFEK VAN KOSTE EN INKOMSTE

18. Wanneer marginale inkomste nul is, sal die totale inkomste:

- A toeneem.
- B maksimaliseer.
- C afneem.
- D minimaliseer.

19. Die korttermyn-kostekurwe wat deurlopend daal, is die:

- A gemiddelde totale kostekurwe.
- B marginale kostekurwe.
- C gemiddelde vaste kostekurwe.
- D gemiddelde veranderlike kostekurwe.

20. Die kortermyn gemiddelde veranderlike koste word bereken as:

- A $TC - TFC / Q$
- B $TC - TVC / Q$
- C $(TC / Q) - (AFC \times Q)$
- D $(AFC + AVC)Q$

Sleutel: TC – Totale koste
 TFC – Totale vaste koste
 TVC – Totale veranderlike koste
 Q – Hoeveelheid
 AFC – Gemiddelde vaste koste
 AVC – Gemiddelde veranderlike koste

21. Produk T, 'n inset, word besit en gebruik deur 'n firma in die produksieproses van Produk H. Die _____ koste van Produk T is nul.

- A eksplisiete
- B implisiete
- C geleentheds-
- D ekonomiese

22. In watter volgorde, van die kleinste tot die grootste, sal die marginale en kostekurwes minimum uitsetvlakke bereik?

- A AVC AC MC
- B AC MC AVC
- C MC AVC AC
- D MC AVC AFC

Sleutel: MC – Marginale koste
 AC – Gemiddelde koste
 AFC – Gemiddelde vaste koste
 AVC – Gemiddelde veranderlike koste

PRYS ELASTISITEIT

23. Die elastisiteit van die vraag na duursame goedere is:

- A <1
- B >1
- C $=1$
- D $=0$

24. Produk X word gesien as 'n minderwaardige goed. Na 'n toename in die inkomste, sal die vraag na Produk X:

- A dieselfde bly.
 B verminder.
 C verhoog.
 D onbekend wees as ons nie weet wat Produk X is nie.
25. 'n Huishouding het 'n inkomste van R10 000 per maand en bestee R1 000 per maand aan luukse kositems. Ná 'n verhoging is hul inkomste R20 000 en bestee hulle nou R2 000 per maand aan luukse kositems. Hul inkomste elastisiteit vir vraag is:
- A <1
 B >1
 C =1
 D =0
26. Die pryselastisiteit van vraag meet:
- A veranderinge in die prys van 'n kommoditeit as gevolg van die verandering in die vraag na daardie kommoditeit.
 B die koers waarteen verkope verander wanneer die aanbod van 'n kommoditeit verander.
 C die reaksie van die vraag na 'n kommoditeit na aanleiding van veranderinge in die prys van daardie kommoditeit.
 D die waarde van verkope teen 'n gegewe prys en op enige gegewe tydstip wanneer prys konstant bly.
27. Die prys van Produk Z styg. Die hoeveelheid van Produk Z wat gevra word, bly dieselfde. Die vraagkurwe vir Produk Z is:
- A positief.
 B negatief.
 C horisontaal.
 D vertikaal.
- EKONOMIESE GROEI**
28. Watter een van die volgende is van kardinale belang vir ekonomiese groei, maar nie noodwendig vir ekonomiese ontwikkeling nie?
- A 'n Toename in die aantal ekonomiese keuses wat beskikbaar is vir individue in 'n spesifieke land.
 B 'n Toename in die produktiewe potensiaal van 'n spesifieke land.
 C Die uitwissing van absolute armoede in 'n spesifieke land.
 D Die volle bevrediging van basiese behoeftes onder die totale bevolking van 'n spesifieke land.
29. Ten einde aansienlike ekonomiese groei in Suid-Afrika te bewerkstellig, moet die regering fokus op die volgende kombinasie van makro-ekonomiese beleid:
- A Lae werkloosheid en 'n surplus in die handelsbalans.
 B Lae inflasiekoers en lae vlakke van werkloosheid.
 C 'n Hoë toename in die produktiewe kapasiteit en lae vlakke van werkloosheid.
 D 'n Hoë toename in die produktiewe kapasiteit en 'n lae inflasiekoers.

30. Die nominale BBP-groeikoers vir Land Y was 6% in 2021. Die bevolkingsgroeikoers was 2% en die inflasiekoers vir dieselfde tydperk was 6%. Wat was die groeikoers van die reële BBP vir Land Y in 2021?

- A 0%
 - B 2%
 - C 4%
 - D 6%
-

Hoërskool Olimpiade

Guiding the leaders of tomorrow

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 2 Augustus 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 3 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 3 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

FAKTORE VAN PRODUKSIE

1. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van entrepreneurskap?
 - A Begin 'n nuwe besigheid.
 - B Bestuur van 'n bestaande besigheid.
 - C Beheer van 'n masjien op 'n produksielyn.
 - D Werk as rekenmeester.

2. As die vraag na arbeid toeneem terwyl die aanbod van arbeid konstant bly, sal die ewewigsloonkoers _____
 - A dieselfde bly.
 - B verminder.
 - C verhoog.
 - D verander, maar dit sal onmoontlik wees om te voorspel sonder meer inligting.

3. In 'n volmaak-mededingende mark word die prys van kapitaal bepaal deur _____
 - A die vraag na kapitaal.
 - B die verskaffing van kapitaal.
 - C regeringsregulasies.
 - D die interaksie van vraag en aanbod na kapitaal.

4. Die **HOOFBEPALER** van die prys van arbeid in 'n mark is die _____
 - A vraag na arbeid.
 - B aanbod van arbeid.
 - C minimum loonkoers.
 - D heersende loonkoers in 'n bepaalde bedryf.

5. Hoe beïnvloed die vergoeding van produksiefaktore in 'n kapitalistiese ekonomie die vlak van ongelykheid in inkomste?
 - A Dit verhoog ongelykheid in inkomste namate die eienaars van kapitaal 'n groter deel van die inkomste ontvang.
 - B Dit verminder ongelykheid in inkomste namate mededinging tussen ondernemings lone vir werkers verhoog.
 - C Dit het geen effek op ongelykheid in inkomste nie.
 - D Dit hang af van regeringsbeleid en -regulasies.

EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

6. 'n Voorbeeld van 'n nie-duursame goed is 'n _____
- A kar.
B huis.
C hemp.
D slimfoon.
7. Vaste kapitaalvorming kan die beste beskryf word as die proses van _____
- A omskakeling van goedere en dienste in vaste bates.
B investering in langtermyn produktiewe bates.
C aankoop van voorraad vir herverkoop.
D die aanstelling en opleiding van nuwe werknemers.
8. Die "M" in die formule $C + I + G + X - M$ verteenwoordig _____
- A marginale koste.
B marginale inkomste.
C invoere.
D uitvoere.
9. As 'n land 'n handelstekort het, is die waarde van M in die formule $C + I + G + X - M$ _____
- A groter as X.
B gelyk aan X.
C minder as X.
D nie verwant aan X nie.
10. As 'n land 'n groot handelstekort het, kan 'n potensiële nadeel wees dat die land _____
- A te afhanglik kan raak van uitvoere.
B inflasie as gevolg van verhoogde vraag kan ervaar.
C 'n afname in ekonomiese groei kan ervaar.
D se werkloosheidskoers kan daal.

EKONOMIESE STELSELS EN DIE SUID-AFRIKAANSE EKONOMIESE STRUKTUUR

11. Die grootste voordeel van 'n markekonomie is _____
- A die doeltreffende toewysing van hulpbronne.
B die gelyke verdeling van inkomste.
C regeringsbeheer oor pryse.
D gewaarborgde werk vir alle burgers.
12. In 'n gemengde ekonomie speel die regering 'n rol in die regulering van die ekonomie deur beleide soos _____
- A die nasionalisering van alle kapitaalintensiewe besighede.
B die vasstelling van pryse vir goedere en dienste.
C regverdige kompetisie en die voorkoming van monopolieë.
D die voorkoming alle invoere en uitvoere.
13. 'n Gemengde ekonomie kombineer elemente van beide kapitalisme en sosialisme deur _____
- A voorsiening te maak vir privaat eienaarskap, maar ook om sakepraktyke te reguleer.
B alle nywerhede te nasionaliseer, maar privaat eiendom toe te laat.
C 'n heeltemal vrye mark te hê sonder regeringsinmenging.
D voorsiening te maak vir maatskaplike welsynsprogramme, maar nie besigheidspraktyke te reguleer nie.
14. Watter van die volgende is 'n uitdaging wat die Suid-Afrikaanse regering in die gesig staar ten opsigte van die vermindering van armoede en ongelykheid?
- A Hoë vlakke van buitelandse beleggings.
B Sterk infrastruktuur en vervoerstelsels.
C Ongelyke verdeling van grondbesit.
D Sterk sosiale veiligheidsnette.
15. Watter van die volgende is 'n besliste voordeel van Suid-Afrika se handelsverhoudinge met ander lande?
- A Instelling van beskermingsmaatreëls.
B Diversifikasie van die binnelandse ekonomie.
C Verminderde afhanklikheid van uitvoere.
D Verhoogde werkloosheidsfyfers.

DIE VERHOUDING TUSSEN MARKTE

16. Wat sal gebeur met die vraag na tee as die prys van koffie styg, met die veronderstelling dat tee 'n substituut produk is?

- A Die vraag na tee sal toeneem.
- B Die vraag na tee sal afneem.
- C Die vraag na tee sal dieselfde bly.
- D Dit is onmoontlik om sonder addisionele inligting te bepaal.

17. Watter van die volgende is NIE 'n kenmerk van substituutgoedere nie?

- A Hulle het 'n positiewe kruispryselastisiteit van vraag.
- B Hulle is nie verwant in verbruik nie.
- C Hulle kan in die plek van die ander een gebruik word.
- D Hulle is plaasvervangers vir mekaar.

18. Watter van die volgende stellings verteenwoordig 'n voorspelling oor die mark vir slimfone en slimfoonsakkies, met die veronderstelling dat die twee goedere komplemente is?

- A As die prys van slimfone styg, sal die vraag na slimfoonsakkies toeneem.
- B As die prys van slimfone styg, sal die vraag na slimfoonsakkies afneem.
- C As die prys van slimfoonsakkies styg, sal die vraag na slimfone toeneem.
- D As die prys van slimfoonsakkies styg, sal die vraag na slimfone afneem.

19. Wat is die kenmerke van 'n onvolmaakte mark?

- A Baie kopers en verkopers.
- B Homogene produkte.
- C Perfekte inligting.
- D Beperkingte toegang.

DIE GEVOLGE VAN KOSTE EN INKOMSTE

20. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n vaste koste vir 'n firma?

- A Die lone wat betaal word aan uurlikse werkers.
- B Die koste van grondstowwe.
- C Eiendomsbelasting op 'n fabriek.
- D Die koste van nudsienste soos elektrisiteit en water.

21. Watter van die volgende is nie 'n tipe koste in ekonomie nie en sal deur middel van subjektiewe assessering of komparatiewe analisering bereken word, eerder as in monetêre waarde?
- A Vaste koste.
B Veranderlike koste.
C Geleentheidskoste.
D Totale koste.
22. Gestel 'n firma produseer op dievlak waar marginale inkomste gelyk is aan marginale koste. Wat kan gesê word oor die wins van die onderneming?
- A Die firma maak 'n positiewe ekonomiese wins.
B Die firma maak geen ekonomiese wins nie.
C Die firma maak 'n negatiewe ekonomiese wins.
D Dit is onmoontlik om die ekonomiese wins van die onderneming te bepaal sonder addisionele inligting.
23. Die verskil tussen eksplisiële koste en implisiële koste is dat _____
- A eksplisiële koste is koste wat maklik verreken kan word, terwyl implisiële koste moeiliker is om te kwantifiseer.
B eksplisiële koste tasbare koste is, terwyl implisiële koste ontasbare koste is.
C eksplisiële koste koste is wat werklik betaal word, terwyl implisiële koste die geleentheidskoste is om hulpbronne te gebruik.
D eksplisiële koste direkte koste is, terwyl implisiële koste indirekte koste is.
24. Die verskil tussen marginale inkomste en gemiddelde inkomste is dat _____
- A marginale inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur elke bykomende eenheid wat verkoop word, terwyl gemiddelde inkomste die totale inkomste gedeel deur die aantal eenhede wat verkoop word is.
B marginale inkomste die totale inkomste gedeel deur die aantal eenhede wat verkoop word is, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur elke bykomende eenheid wat verkoop word.
C marginale inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur die verkoop van die eerste eenheid, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur alle eenhede te verkoop.
D marginale inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur alle eenhede te verkoop, terwyl gemiddelde inkomste die inkomste is wat gegenereer word deur die verkoop van die eerste eenheid.

PRYSELASTISITEIT

25. Hoe beïnvloed 'n verandering in die prys van 'n produksiefaktor die firma se produksiebesluit?
- A 'n Afname in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verhoog.
 B 'n Toename in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verlaag.
 C 'n Afname in die prys van 'n produksiefaktor sal die onderneming se produksie verlaag.
 D Die verband tussen die prys van 'n faktor en die firma se produksiebesluit hang af van die elastisiteit van die vraag na die firma se uitset/produk.
26. Hoe beïnvloed die elastisiteit van die vraag na 'n produk die prys wat produsente daarvoor kan vra?
- A As die vraag elasties is, kan produsente 'n hoër prys hef.
 B Indien die vraag elasties is, moet produsente 'n laer prys hef.
 C As die vraag onelasties is, kan produsente 'n hoër prys hef.
 D Indien die vraag onelasties is, moet produsente 'n laer prys hef.
27. 'n Vervaardiger van slimfone verkoop tans 1 000 eenhede per maand teen R500 per eenheid. Nadat 'n markopname gedoen is, het die produsent uitgevind dat indien hulle die prys tot R400 per eenheid verlaag, die aanvraag tot 1 500 eenhede per maand sal styg. Wat is die pryselastisiteit van die aanbod vir die produsent se slimfone?
- A $\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 000}$
 $\frac{500 - 400}{500}$
- B $\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 500}$
 $\frac{500 - 400}{500}$
- C $\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 000}$
 $\frac{500 - 400}{400}$
- D $\frac{1\ 500 - 1\ 000}{1\ 400}$
 $\frac{500 - 400}{400}$
28. 'n Maatskappy verkoop twee produkte, A en B. Die kruiselastisiteit van die vraag tussen A en B is -0,8. Dit impliseer dat die twee produkte _____

- A perfekte plaasvervangers is.
- B Onverwante produkte is.
- C aanvullende produkte is.
- D substituutprodukte, maar nie perfekte substitute is nie.

EKONOMIESE GROEI

29. Gestel 'n land het 'n hoë vlak van welvaart-ongelykheid. Watter van die volgende beleide kan gebruik word om hierdie kwessie aan te spreek?
 - A Toenemende staatsbesteding aan sosiale programme.
 - B Implementering van 'n vaste belastingkoers.
 - C Aanmoediging van entrepreneurskap en kleinsakeskepping.
 - D Privatisering van openbare dienste soos onderwys en gesondheidsorg.
30. As die Gini-koëffisiënt van 'n land van 0,4 tot 0,6 toeneem, wat kan ons aflei oor ongelykheid in inkomste in daardie land?
 - A Ongelykheid in inkomste het afgeneem.
 - B Inkomste ongelykheid het dieselfde gebly.
 - C Ongelykheid in inkomste het toegeneem.
 - D Ons kan nie bepaal of ongelykheid in inkomste van hierdie inligting alleen verander het nie.

ROUND 1 RONDE

GR 11 MEMO

MEMORANDUM
 2021

	ANSWER
--	--------

	LOWER LEVEL
--	-------------

	MODERATE LEVEL
--	----------------

	HIGHER LEVEL
--	--------------

ECONOMICS / EKONOMIE

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

	A	B	C	D
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

ROUND 2 RONDE

	A	B	C	D
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

	A	B	C	D
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD

NASIONALE HOëRSKOOL OLIMPIADE

ROUND ONE RONDE EEN

GR 11

ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1.C	6.C	11.A	16.C	21.D	26.B
2.D	7.B	12.A	17.C	22.C	27.B
3.B	8.D	13.A	18.D	23.B	28.D
4.B	9.A	14.C	19.A	24.B	29.A
5.A	10.B	15.A	20.C	25.D	30.A

/30

ROUND TWO RONDE TWEE

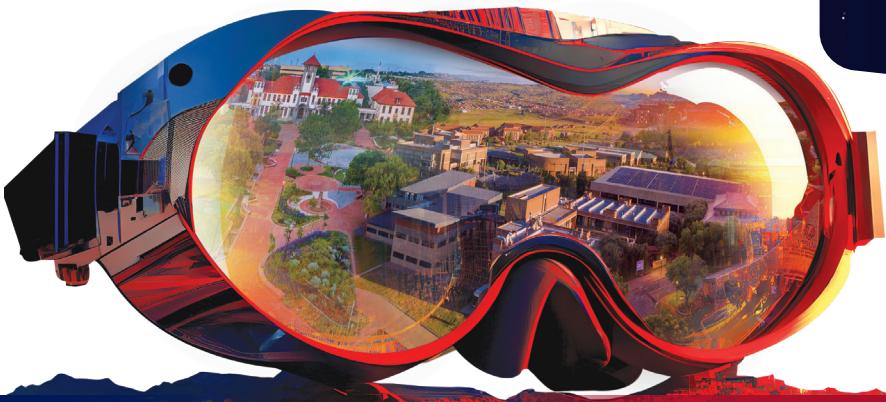
GR 11

No	Answer	Level
1	C	Green
2	B	Green
3	B	Yellow
4	B	Yellow
5	A	Red
6	D	Red
7	A	Yellow
8	D	Yellow
9	D	Yellow
10	C	Yellow

No	Answer	Level
11	A	Green
12	D	Green
13	D	Red
14	B	Red
15	B	Yellow
16	C	Red
17	A	Red
18	B	Green
19	C	Yellow
20	A	Red

No	Answer	Level
21	B	Red
22	C	Red
23	B	Yellow
24	B	Red
25	C	Red
26	C	Yellow
27	D	Yellow
28	B	Yellow
29	C	Yellow
30	A	Red

Future-Focused

The University of the Free State's
APPLICATIONS
ARE NOW OPEN!

#ChooseUFS #FutureLeaders #ApplyNow #FutureFocused

Ready to Make an Impact?

Join a university that's dedicated to shaping the leaders of tomorrow. Whether you're drawn to the arts, sciences, law, health, or any of our diverse fields of study, UFS is where your potential can truly unfold.

Why Choose UFS?

Innovation and Excellence: Our dynamic academic programmes across **seven faculties** are designed to push the boundaries of knowledge and innovation.

Inclusivity and Diversity: UFS prides itself on creating a vibrant, inclusive community where every student is valued and supported.

World-Class Facilities: From cutting-edge laboratories to extensive libraries and sports facilities, our campuses are equipped to support your academic journey and personal growth.

Community and Belonging: At UFS, you're more than just a number. You're part of a family committed to kindness, respect, and character.

Application Details:

Opening Date: Applications for all undergraduate programmes at the Bloemfontein and Qwaqwa campuses are open as of **1 April**, 2024.

Closing Dates: Please note the specific closing dates for various faculties and programmes, detailed in our prospectus and on our website.

How to Apply: Visit apply.ufs.ac.za to start your application process. It's quick, easy, and free!

SCAN ME

Don't miss your chance to be part of the UFS family in 2025. Apply now and take the first step toward a bright, impactful future. **For more details on programmes, admission requirements, and how to apply, please visit our website.**

T: +27 51 401 9111 | E: info@ufs.ac.za | www.ufs.ac.za

Inspiring excellence,
transforming lives
through quality,
impact, and care.

Kovsie
2B

VISION 130
Renew and Reimagine
for 2034

UNIVERSITY OF THE
FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE
VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA
FREISTATA

 UFS
STUDENT RECRUITMENT
SERVICES

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD NASIONALE HOËRSKOOL OLIMPIADE
2023
GRADE 11 GRAAD
ROUND ONE MEMORANDUM RONDE EEN
ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1 A	6 A	11 A	16 A	21 A	26 A
2 A	7 A	12 A	17 A	22 A	27 A
3 A	8 A	13 A	18 A	23 A	28 A
4 A	9 A	14 A	19 A	24 A	29 A
5 A	10 A	15 A	20 A	25 A	30 A

1. A 6. A 11. A 16. A 21. C 26. D
 2. B 7. C 12. C 17. B 22. C 27. C
 3. C 8. C 13. B 18. C 23. B 28. D
 4. B 9. A 14. D 19. A 24. A 29. B
 5. D 10. C 15. D 20. C 25. D 30. D

/30
BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1 A	6 A	11 A	16 A	21 A	26 A
2 A	7 A	12 A	17 A	22 A	27 A
3 A	8 A	13 A	18 A	23 A	28 A
4 A	9 A	14 A	19 A	24 A	29 A
5 A	10 A	15 A	20 A	25 A	30 A

1. A 6. B 11. B 16. C 21. B 26. C
 2. D 7. A 12. A 17. A 22. C 27. B
 3. B 8. A 13. D 18. D 23. C 28. A
 4. A 9. B 14. C 19. B 24. D 29. A
 5. D 10. D 15. B 20. C 25. C 30. C

/30
ECONOMICS / EKONOMIE

1 A	6 A	11 A	16 A	21 A	26 A
2 A	7 A	12 A	17 A	22 A	27 A
3 A	8 A	13 A	18 A	23 A	28 A
4 A	9 A	14 A	19 A	24 A	29 A
5 A	10 A	15 A	20 A	25 A	30 A

1. D 6. B 11. C 16. B 21. D 26. D
 2. C 7. C 12. B 17. B 22. C 27. B
 3. A 8. B 13. C 18. C 23. A 28. B
 4. B 9. C 14. C 19. D 24. D 29. A
 5. A 10. C 15. C 20. B 25. B 30. D

/30

NATIONAL HIGH SCHOOL OLYMPIAD NASIONALE HOËRSKOOL OLIMPIADE
2023
GRADE 11 GRAAD
ROUND TWO MEMORANDUM RONDE TWEE
Final Round* *Finale Ronde
ACCOUNTING / REKENINGKUNDE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1.	A	6.	A	11.	A	16.	D	21.	D	26.	A
2.	B	7.	A	12.	B	17.	D	22.	C	27.	A
3.	B	8.	C	13.	B	18.	A	23.	D	28.	C
4.	A	9.	D	14.	C	19.	A	24.	A	29.	A
5.	B	10.	D	15.	C	20.	B	25.	C	30.	A

/30
BUSINESS STUDIES / BESIGHEIDSTUDIES

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1.	B	6.	A	11.	B	16.	C	21.	D	26.	C
2.	D	7.	B	12.	A	17.	B	22.	A	27.	D
3.	A	8.	D	13.	A	18.	D	23.	B	28.	C
4.	C	9.	B	14.	D	19.	B	24.	C	29.	A
5.	B	10.	A	15.	B	20.	C	25.	D	30.	C

/30
ECONOMICS / EKONOMIE

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D

6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D

11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D

21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D

1.	A	6.	C	11.	A	16.	A	21.	C	26.	C
2.	C	7.	B	12.	C	17.	B	22.	B	27.	A
3.	D	8.	C	13.	A	18.	B	23.	C	28.	C
4.	A	9.	A	14.	C	19.	D	24.	A	29.	A
5.	A	10.	C	15.	B	20.	C	25.	D	30.	C

/30

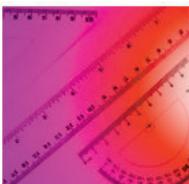
Download free study guides:

www.proverto.co.za

PROVERTO

Guiding the leaders of tomorrow

REIGNITED

PC Training & BUSINESS COLLEGE

EST 1990

REGISTER NOW 2024

INFORMATION TECHNOLOGY

- Software Development
- Artificial Intelligence
- Computer Technician
- Cloud Computing

ENGINEERING

- Electrical Engineering
- Mechanical Engineering
- Chemical Engineering
- Civil Engineering

BUSINESS

- Human Resources
- Accounting
- Office Admin
- Marketing

REGISTER FOR QCTO ONLINE

Registrations for Nated Engineering & Nated Business

FREE

Proline 14" Laptop
Upon a Full Registration
Including a Laptop Bag!

OCCUPATIONAL & NATIONAL N DIPLOMA'S

- QCTO: Paralegal Level 5
- QCTO: Office Supervisor Level 5
- QCTO: Small Business Consultant Level 5
- QCTO: Contact Centre Manager Level 5
- QCTO: Tax Professional Level 8
- QCTO: Tax Technician Level 6
- QCTO: Management Acc Officer Level 5
- QCTO: Management Acc Practitioner Level 6
- QCTO: Management Acc Specialist Level 7
- QCTO: Management Acc Level 8
- QCTO: Office Administrator Level 5
- QCTO: Governance Practitioner Level 7
- QCTO: Marketing Co Ordinator Level 5
- QCTO: Project Manager Level 5
- QCTO: ICT Internal Auditor Level 7

APPLY FOR SKILLS PROGRAMS

INFORMATION TECHNOLOGY

- End User Computing
- Microsoft Excel
- Service Technician
- Network Technician

EDUCATION AND AUXILIARY HEALTH

- Mentoring & Coaching
- Facilitator Training
- Assessor Training
- Moderator Training

AND MORE.....

SCAN NOW

YOUTUBE CHANNEL

FULL PROSPECTUS

067 324 2427 info@gpctraining.co.za

ShareCall: 0861 819 266

JOIN THE NEDBANK BURSARY PROGRAMME.

THE DIFFERENCE STARTS WITH OUR YOUTH.

#YOUNGDIFFERENCETAKER

The Nedbank External Bursary Programme is open to full-time Undergraduate and Honours students who are studying towards qualifications in the financial sector with a strong focus on STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) and Green Economy skills.

If you do not have the financial means to study full-time towards your degree or diploma at a South African public university or university of technology, and you meet the below criteria, it is time to become a #YoungDifferenceMaker!

CRITERIA FOR SELECTION:

To be eligible for the Nedbank bursary, you must:

- be a South African citizen; and
- have a proven financial need, as determined by your household income.

Must have:

- a minimum academic average of 65% in the year that you are applying for the bursary;
- a minimum academic average of 65% for the required subjects aligned with the qualification you plan to study towards at university;
- not completed your grade 12 or senior certificate with mathematics literacy; and
- successfully obtained admission approval to a South African public university or university of technology for the undergraduate qualification you plan to study towards.

The application process:

We screen bursary applications against our external bursary selection criteria and award bursaries through the Nedbank Educational Trust, at the sole discretion of the trust.

The screening process:

- We will only consider bursary applications submitted online via the link we have provided.
- Incomplete bursary applications will be rejected.
- Bursary applications will be screened and shortlisted according to the qualifying criteria.

If you are shortlisted, we will ask you to:

- submit the relevant documents for financial review;
- participate in psychometric and other assessments; and
- attend an interview.

YOUR FUTURE STARTS NOW!

All candidates will receive feedback on the status of their application at the completion of the recruitment and selection process.

Contact information:

Email: Unlockyourambition@nedbank.co.za

**Closing date for applications is
31 August 2024.**

Bursaries are granted at Nedbank's sole discretion.

For the complete application process and a list of required documents, please visit our website at www.nedbank.co.za/bursary